

حقوق ورزشی کودکان با نگرش بر قوانین داخلی، اسناد و معاهدات بین المللی

احمد محمدولی^۱، محمد سعید شفیعی^۲، سید کمال سجادی^۳

(تاریخ دریافت ۱۴۰۳/۰۸/۰۱ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۳۰)

چکیده:

امروزه با رشد چشمگیر اماکن ورزشی در رشته های مختلف ورزشی دامنه جمعیتی فعالان ورزش و ورزشکاران گسترش یافته به حدی که حداقل در هر خانواده ایرانی یک نفر به فعالیت های مرتبط با ورزش مشغول می باشد و بخشی از این جمعیت را کودکان تشکیل می دهند، بی شک کم ترین توقع جامعه ورزش امن بودن و قابل اعتماد بودن محیط های ورزشی می باشد، که این مهم محقق نخواهد شد مگر:

- با آگاهی بخشی و اطلاع رسانی در حوزه حقوق ورزش کودکان
- بهره گیری از علم حقوق ورزشی در جهت پیشگیری از وقوع حادثه و جرم در ورزش کودکان
- تدوین و تصویب قوانین و مقررات حوزه ورزش کودکان (بررسی اسناد و مقررات مرتبط با کودکان به وضوح خلاء و کمبود قوانین در حوزه ورزش کودکان را نشان می دهد)

با این حال امید است پژوهش پیش رو با توجه به تاکیدات و توصیه اعلامیه جهانی حقوق کودک (بند ۱ اصل ۱۰) مبنی بر اینکه: «دولت های عضو، سازمانهای مربوط تخصصی و سازمانهای غیردولتی صالح تا آنجا که ممکن است در نشر این اعلامیه بکوشند» توانسته باشد گامی در مسیر آگاهی بخشی حقوق کودکان به ویژه در حوزه ورزش و بازی کودکان بردارد

این تحقیق از لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی است و روش تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی، تحلیلی است. در این تحقیق سعی خواهد شد با مروری بر اسناد و قوانین بین المللی و ملی، وظایف و اختیارات مدیران و مربیان ورزش کودکان تبیین و تشریح گردد.

^۱نویسنده و مسئول، پژوهشگر دکتری حقوق ورزشی دانشگاه نورث وست، sportlawiran@gmail.com

^۲استاد دانشگاه اصفهان و استاد آکرودیته دانشگاه بین المللی نورث وست

^۳عضو هیات علمی دانشکده حقوق دانشگاه خاتم تهران

ماهنامه پژوهشنامه تطبیقی دادپیشگان، دوره ۷ شماره ۷ ، بهمن ماه سال ۱۴۰۳

واژه‌های کلیدی: کودک، حقوق ورزشی، امنیت، ایمنی، ورزش

مقدمه :

آیات و روایات متعددی در اسلام راجع به ورزش موجود است به موازات این منابع فقها در باب مسئولیت های حقوقی ناشی از حوادث ورزشی نظرات مستحکمی را مطرح نموده اند و فقهای هم چون علامه حلی، محقق حلی، شیخ طوسی، محمد حسن نجفی و ... در کتب خود به حقوق ورزشی پرداخته اند اما با توجه به محدودیت های رشته ورزشی در گذشته فتاوی نیز از نظر کمی محدود است ولی به لحاظ کیفی می توان در اغلب رشته های ورزش بدان استناد نمود، بیان مسئله فوق علاوه بر این که قدمت موضوع را مشخص می کند به اهمیت ورزش و حقوق ورزش در اسلام نیز اشاره دارد (۱) و مهم آن که در باب ورزش کودکان اکثر فقها فتاوی بیان نمودند، این قدامه در کتاب المغنی، جلد ۹، صفحه ۵۷۸ فرمودند:

و اگر تسلیم کند فرزند صغیر خود را به معلم شنا (شناگر) تا بیاموزد او را شنا، سپس طفل غرق شود ضمان بر عهده عاقله معلم شنا است زیرا که ولی، طفل را به او تحویل داده است تا در نگهداری طفل احتیاط کند بنابراین اگر غرق شود این غرق مستند است به تقصیر معلم شنا در نگهداری طفل، اما قاضی قائل شده است به اینکه مقتضای قیاس در مذهب، این است که معلم شنا ضامن دینه نفس نیست زیرا که این فعلی است که عادت و عرف بر آن جاری شده است برای مصلحت خود طفل بنابراین اگر به واسطه شنا تلف شود ضامن نیست (۲) احمد بن محمد مقدس اردبیلی در کتاب مجمع الفائده و البرهان فی شرح ارشاد جلد ۱۰، صفحه ۱۶۸ آورده است: کودکی دندان کودک دیگری را در پرتاب تیر شکسته بود نزد حضرت علی (ع) مرافعه شد و آن صغیر بینه اقامه کرد که هشدار داده است حضرت علی (ع) قصاص را از او برداشت و فرمود کسی که هشدار دهد از مجازات معاف است (۳)

ورزش کودکان با نگاهی به اسناد و معاهدات بین المللی

۱- اعلامیه جهانی حقوق کودک:

- اعلامیه جهانی حقوق کودک (۴) در بیستم نوامبر ۱۹۵۹ در مجمع عمومی سازمان ملل متحد به تصویب رسیده است، در اصول مختلف اعلامیه موضوع ورزش و بازی کودکان مورد توجه قرار گرفته است:
- کودک باید از حمایت ویژه برخوردار شود و امکانات و وسایل ضروری جهت پرورش بدنی، فکری، اخلاقی و اجتماعی وی به نحوی سالم و طبیعی و در محیطی آزاد و محترم توسط قانون یا مراجع ذیربط در اختیار وی قرار گیرد و در وضع قوانینی بدین منظور منافع کودکان باید بالاترین اولویت را داشته باشد
  - کودک باید امکان برخوردار از تغذیه، مسکن، تفریحات و خدمات پزشکی مناسب را داشته باشد
  - کودکی که از لحاظ بدنی، فکری یا اجتماعی معلول است باید تحت توجه خاص، آموزش و مراقبت لازم متناسب با وضع خاص وی، قرار گیرد (توجه به ورزش معلولان و کودکان خاص) می باشد.

- کودک باید از امکانات کامل برای بازی و تفریح با همان اهدافی که در مورد آموزش او آمد برخوردار گردد، جامعه و مقامات اجتماعی باید کوشش نمایند تا امکان استفاده از این حقوق را رایج سازند.
- کودک باید در هر شرایطی جزو اولین کسانی باشد که از حمایت و تسهیلات بهره‌مند گردد
- کودک باید در برابر هر گونه غفلت، ظلم، شقاوت و استثمار حمایت شود. کودک نباید به هر شکلی وسیله مبادله قرار گیرد. کودک نباید قبل از رسیدن به حداقل سن مناسب به استخدام درآید و نباید به هیچ وجه امکان و یا اجازه استخدام کودک در کارهایی داده شود که به سلامت یا آموزش وی لطمه زده و یا باعث اختلال رشد بدنی، فکری و یا اخلاقی وی شود(اصل ۹)

در روزنامه اطلاعات گزارشی با عنوان کودکان کار المپیک منتشر گردید در بخشی از آن می‌خوانیم:

در مسابقات المپیک توکیو، کشورهای ژاپن، چین و برزیل ورزشکاران ۱۲ و ۱۳ ساله در کاروان خود داشتند که اتفاقاً همه آنها روی سکو رفتند و مدال گرفتند. در المپیک ریو نیز در کاروان کشور نپال یک ورزشکار ۱۳ ساله حضور داشت. در رشته ژیمناستیک هم ورزشکاران کم سن و سال زیادی حضور دارند که نمونه آن سیمون بایلز آمریکایی است که در المپیک ریو ستاره تیم ملی ژیمناستیک آمریکا بود، ولی در المپیک توکیو درست ساعاتی قبل از آغاز مسابقات، به دلیل فشارهای روانی زیاد برای حفاظت از سلامت روان خود انصراف داد.

۲- اعلامیه جهانی حقوق بشر:

اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ (۱۹ آذر ۱۳۲۷) مجمع عمومی سازمان ملل است، اعلامیه حقوق بشر را ایران نیز امضا کرده است؛ از این رو، بندهای این اعلامیه، از نظر حقوقی جزء قوانین ایران نیز به شمار می‌روند در اصل ۲۵ آمده است: هرکس حق دارد از سطح یک زندگانی برخوردار باشد که سلامت و رفاه او و خانواده اش، منجمله خوراک و لباس و مسکن و رسیدگی های پزشکی آنان را تامین کند(۵)

۳- پروتکل سازمان ملل متحد برای پیشگیری، سرکوب و مجازات قاچاق انسان، به ویژه زنان و کودکان:

پروتکل سازمان ملل متحد برای پیشگیری، سرکوب و مجازات قاچاق انسان، به ویژه زنان و کودکان، متمم کنوانسیون سازمان ملل متحد علیه جرایم سازمان یافته فراملی، در نوامبر ۲۰۰۰ توسط مجمع عمومی به تصویب رسید.

این اولین سند الزام آور قانونی یا یک سند بین المللی تعریف شناخته شده قاچاق انسان است. این پروتکل ابزاری حیاتی برای تعقیب مجرمان مظنون، برای کشف همه اشکال بهره کشی که به منزله قاچاق انسان برای شناسایی و حمایت از قربانیان، اعم از مرد، زن یا کودک است. این پروتکل باید از قربانیان قاچاق محافظت و کمک کند و اطمینان حاصل کنند که حقوق قربانیان کاملاً رعایت می‌شود.

قاچاق از طریق فوتبال (ورزش) به فعالیت‌های مجرمانه افرادی مربوط می‌شود که خود را به عنوان پیشاهنگ یا عامل (دلال) فوتبال معرفی می‌کنند و از فوتبال و چشم‌انداز (آینده) آن استفاده می‌کنند. کسانی که از فوتبال و دورنمای آن در خارج از کشور برای گرفتن پول از والدین بازیکنان جوان مشتاق استفاده می‌کنند. هزینه های مربوطه می‌تواند تا ۳۰۰۰ پوند باشد و معمولاً خانواده‌ها را متحمل بدهی، فروش اموال و کاهش سایر هزینه های خانوادگی مانند تحصیل برای سایر خواهران و برادران می‌شود. این روند همیشه با بردن بازیکن به اروپا با ویزای استاندارد بازدیدکننده قبل از رها شدن سه ماهه به پایان می‌رسد.

قاچاق در ورزش علی‌الخصوص ورزش فوتبال شامل مسیری مشابه به اروپا و در برخی موارد جدیدتر به جنوب و شرق آسیا می‌شود. در این حال به نظر می‌رسد آرزوها برآورده می‌شوند و قراردادهای حرفه‌ای تضمین می‌شوند. با این حال، واقعیت این قراردادها این است که این فرآیند به عنوان قاچاق تعریف می‌شود و اغلب برای بازیکنان بسیار استثمارگرانه و نامطلوب هستند. نمونه بارز آن محمد مو فرح دونده بریتانیایی سومالیایی تبار دارنده چندین مدال طلا در بازی های مختلف جهانی و المپیک قربانی پدیده قاچاق و بیگاری در سنین کم شده بود خانواده ای که محمد مو را به لندن آورده بودند حتی تا سن ۱۲ سالگی اجازه رفتن به مدرسه را از یک نوجوان سلب کرده بودند و حتی وی را به فراموشی اعضای خانواده اجبار کرده بودند. این اتفاق از گفته های محمد مو که به شکلی می‌تواند دو تصویر دردناک و خوب را نشان دهد تصویر دردناک این است که اظهار می‌داشت بارها و بارها احساساتم را پنهان کردم و برای فرار از این وضعیت که می‌توانستم انجام دهم ((پیام بیرون و بدوم)) و در مقابل تصویر خوش شانس این ماجرا این است که این دونده سومالیایی تبار توانست بارها مدال طلا را از جمله مدال طلا ۲۰۱۲ لندن، ۲۰۱۶ ریودوژانیرو و آن خود کند. سازماندهی رویدادهای ورزشی فرصتهایی را برای قاچاق مهاجران ممکن است افزایش دهد. این موضوع توسط کشورهای عضو UNTOC بررسی شده است. گروه کاری (FATF) در مورد قاچاق مهاجران در نشست سپتامبر ۲۰۱۹ توصیه کرد که « کشورهای عضو باید به منظور کاهش فرصت‌های قاچاق مهاجران به کشورهای میزبان در مناسبت‌های ورزشی بین‌المللی یا سایر رویدادهای مهم، روش‌های اشتراک‌گذاری اطلاعات را مطابق با قوانین داخلی در نظر بگیرند». که می‌توان به راهکارهای چون: همکاری بین اتحادیه اروپا و UEFA به لزوم انجام تمام اقدامات مناسب برای مبارزه با قاچاق در ورزش، به ویژه در مورد خردسالان؛ در ایالات متحده آمریکا، لیگ برتر بیسبال (MLB) نوآوری را برای افزایش آگاهی در مورد این مشکل راه اندازی کرده است؛ سازوکارها و قوانین حفاظتی موجود برای خردسالان ثبت‌نام شده در آکادمی‌های خصوصی (یعنی خارج از ساختار فوتبال سازمان‌یافته)، و ایجاد محدودیت سنی برای نقل و انتقالات بین المللی فدراسیون بین المللی فوتبال (فیفا) با ذینفعان خود برای بهبود و تقویت حفاظت از خردسالان در سیستم نقل و انتقالات فوتبال (۶)

۴- کنوانسیون حقوق کودک:

پیمان نامه حقوق کودک یک کنوانسیون بین المللی است که حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کودکان را بیان می کند. دولت هایی که این معاهده را امضا کرده اند موظف به اجرای آن هستند و شکایت های راجع به آن به کمیته حقوق کودک ملل متحد تسلیم می شود.

این کنوانسیون در ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹ مورد پذیرش مجمع عمومی سازمان ملل متحد قرار گرفت و از ۲ سپتامبر ۱۹۹۰ لازم الاجرا شده است. تاکنون ۱۹۳ کشور این سند را تصویب کرده اند یا به آن ملحق شده اند. به این ترتیب مقبول ترین سند حقوق بشر در تاریخ می باشد، دولت جمهوری اسلامی ایران در اسفند ماه ۱۳۷۲ رسماً این کنوانسیون را به صورت مشروط پذیرفت.

- از نظر کنوانسیون منظور از کودک افراد انسانی زیر سن ۱۸ سال است مگر این که طبق قانون قابل اجرا در مورد کودک، سن بلوغ کمتر تشخیص داده شود
- کشورهای طرف کنوانسیون حقوق و وظایف والدین و سایر سرپرستان قانونی کودک را درباره هدایت کودک در جهت اعمال حقوق وی به طریقی که باعث اعتلای استعدادها و تواناییهای کودک شود، محترم خواهند شمرد
- کشورهای طرف کنوانسیون موافقت می نمایند که پیشرفت کامل شخصیت، استعدادها و توانائی های ذهنی و جسمی کودکان باید جزء آموزش و پرورش کودکان باشد
- کشورهای طرف کنوانسیون حق کودک را برای تفریح و آرامش و بازی و فعالیتهای خلاق مناسب سن خود و شرکت آزادانه در حیات فرهنگی و هنری به رسمیت می شناسند
- کشورهای طرف کنوانسیون حق کودک را برای شرکت کامل در حیات فرهنگی و هنری محترم شمرده و توسعه می دهند و فراهم نمودن فرصتهای مناسب جهت شرکت در فعالیتهای فرهنگی، هنری خلاق و تفریحی را تشویق خواهند نمود(۷)

کنوانسیون مذکور در موضوعاتی دارای خلاء می باشد، از جمله حقوق مربوط به ورزش، حقوق والدین نسبت به کودک، مسؤولیت کیفری و مدنی در برابر اعمال خود و ... حال با این همه نواقص و کاستی های که کنوانسیون یاد شده دارد، از لحاظ تدوین مقرراتی جامع درباره حقوق کودکان، انتظارات جامعه بشری را در حمایت از کودکان برآورده است و اکثر کشورها پس از تصویب کنوانسیون، در کشور خود، بتدریج قوانین و مقررات خود را اصلاح کرده یا تغییر داده اند(۸)

ورزش کودکان با نگاهی به قوانین و مقررات ملی

۱- قانون اساسی، ورزش برای همه

قانون اساسی مهم ترین سند حقوقی یک کشور است اصولاً قانون اساسی همان طور که از نامش پیداست به اساسی ترین امور کشور مانند حکومت، زبان، دین رسمی، حقوق ملت و رهبری می پردازد و بحث در مورد امور کم اهمیت تر را به قوانین عادی واگذار می نماید. با مذاقه در مهمترین سند حقوقی کشور و در اصل سوم قانون اساسی به ورزش و تربیت بدنی رایگان برای همه، در تمام سطوح تاکید شده است. بند سوم اصل سوم قانون اساسی مقرر گردیده: آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه در تمام سطوح، و تسهیل و تعمیم آموزش عالی

قرار دادن ورزش در ردیف آموزش و پرورش و آموزش عالی نشان از اهمیت تربیت بدنی به عنوان یک نهاد فرهنگی می باشد و رایگان بودن تربیت بدنی اشاره به کاربردی بودن آن و فراهم نمودن زمینه ای برای استفاده عموم جامعه می باشد.

وزارت ورزش و جوانان به عنوان متولی اصلی ورزش و در تحقق اهداف خویش دارای وظایف و اختیاراتی به شرح ماده (۴) قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان (مصوب ۱۳۹۹/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی) می باشد، در بند (۲۵) این ماده به یکی از مهمترین وظایف وزارت ورزش در خصوص ورزش همگانی اشاره شده است:

« فراهم نمودن بستر و امکانات لازم جهت ورزش همگانی با رویکرد ورزش آسان، ارزان و در دسترس برای عموم مردم»

مرکز آمار ایران در گزارش منتشره شده (۹) با عنوان «تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان» در تعریف ورزش همگانی آورده است: ورزشی است که نشاط، سلامت بدنی و روانی را بهبود بخشیده، می تواند روابط اجتماعی را شکل دهد و امکان شرکت برای همه افراد وجود داشته باشد.

۲- قانون حمایت از کودکان و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹:

در آیین نامه اجرایی ماده ۶ قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۱۴۰۰ آمده است:

ماده ۲۵- وزارت ورزش و جوانان مکلف است طبق استانداردهای اعلامی از سوی سازمان بهزیستی نسبت به تجهیز مراکز نگهداری به امکانات ورزشی مناسب برای اطفال و نوجوانان و توسعه رشته های ورزشی بومی، متناسب با فرهنگ هر منطقه و مورد علاقه اطفال و نوجوانان اقدام نماید.

ماده ۳۷- شهرداری ها مکلفند در راستای تحقق اهداف قانون نسبت به انجام موارد زیر اقدام کنند:

- تخصیص فضا و کمک به تجهیز فضاهای لازم و استاندارد برای استقرار مراکز بهزیستی جهت شناسایی، حمایت، نگهداری و توانمندسازی اطفال و نوجوانان موضوع قانون.

• فراهم کردن امکان استفاده رایگان از فضاها و امکانات فرهنگی، ورزشی و درمانی شهرداری برای اطفال و نوجوانان معرفی شده از سوی سازمان بهزیستی.

۳- اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک:

اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک» در جلسه ۸۳۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور ساماندهی امور مرتبط به تعلیم و تربیت دوره کودکی و به استناد سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش به تصویب رسید در مفاد این اساسنامه آمده است:

- طراحی و استقرار نظام تربیت مربی کودک با مشارکت دستگاهها و نهادهای ذیربط و اجرای دورههای توانمندسازی و مهارت آموزی با استفاده از ظرفیت دانشگاهها، حوزههای علمیه و مراکز آموزشی و فرهنگی
- حمایت از توسعه فضاها و تجهیزات آموزشی، تربیتی، فرهنگی و هنری و ورزشی خاص کودکان
- سیاست گذاری و تعیین ضوابط و قواعد تدوین برنامهها، روشها، مواد و محصولات آموزشی، تربیتی، فرهنگی، بازی و سرگرمی، هنری و ورزشی، مکتوب و چندرسانه‌ای ویژه کودکان و پایش سلامت جسمی و روانی و حقوق تربیتی کودک در عرصه‌های اجتماعی و فضای مجازی با جلب مشارکت دستگاهها و نهادهای ذیربط

۴- آیین نامه تاسیس باشگاه های بازی و ورزش کودکان کشور:

به جرات می توان گفت یکی از اتفاقات مهم و اساسی در خصوص ورزش کودکان تصویب آیین نامه تاسیس باشگاه های بازی و ورزش کودکان کشور در کمیسیون ماده ۵ وزارت ورزش و جوانان است طبق مفاد آیین نامه مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۱، باشگاههای مذکور پس از اخذ مجوز و تاسیس، در زمینه بازی، ورزش و فعالیت بدنی کودکان ۲ تا ۱۲ سال، تحت مربیگری و هدایت مربیان رسمی و صاحب مدرک معتبر بازی و ورزش کودکان از فدراسیون ورزشهای همگانی، به فعالیت خواهند پرداخت، در ذیل مواردی از مهمترین نکات مرتبط با موضوع پژوهش ارائه می گردد:

- حداقل استانداردهای فضای ورزشی: حداقل فضای مفید سالن تمرین باشگاه ۱۲۰ متر با ارتفاع ۲۷۰ سانتیمتر
- ظرفیت کلاس حداکثر ۱۵ نفر می باشد. برای افزایش ظرفیت کلاس می بایست به ازای هر کودک ۵ متر مربع به فضای اصلی تمرین اضافه شود.
- برای کلاس با تعداد کودکان کمتر از ۱۰ نفر یک مربی مجاز می باشد.
- شرایط ویژه فیزیکی و ایمنی باشگاه: کفپوش سالن برای دامنه سنی ۲ تا ۳ سال الزاماً باید تاتامی نرم باشد و به صورتی باشد که امکان نظافت دائم آن فراهم باشد.

- ساختمان باید فاقد نم و رطوبت در سقف و دیوارها باشد .
- درب و پنجره ها فاقد پوسیدگی و شکستگی باشد .
- شیشه های شکسته، آسیب زا و بدون حفاظ در ساختمان وجود نداشته باشد .
- در رنگ آمیزی و فضا سازی از رنگ های ملایم و شاد و تصاویر متناسب با شرایط فرهنگی کشور استفاده شود .
- سیستم گرمایشی و سرمایشی استاندارد داشته باشد .
- وجود حداقل ۲ کپسول آتش نشانی در سالن بازی و یک کپسول در فضای اداری و دارای شارژ اعتبار و طریقه استفاده از کپسول به طور واضح در کنار آن نصب شود
- وسایل گرمایشی در مکانی مناسب و دور از وسایل قابل اشتعال قرار گرفته باشد و دور از دسترس کودکان.
- استفاده از بخاری زمینی در سالن بازی به هیچ عنوان مجاز نیست .
  - استفاده از لوازم پخت و پز گازی برای گرمایش ممنوع می باشد .
- نسبت تعداد سرویس های بهداشتی به ظرفیت باشگاه به ازای ۲۰ کودک ۲ چشمه توالت و ۲ کاسه دستشویی باشد.
- توالت ها باید دارای آب گرم و دستشویی ها مجهز به مایع دستشویی و متناسب با قد کودکان باشد .
- توالت ها باید دارای سیفون، هواکش سالم، دمپایی کودکانه تمیز، صابون مایع، سطل زباله پدالی و شلنگ و منبع کوچکی برای ذخیره آب باشد .
- درجه حرارت محیط باشگاه به تناسب فصول باید حداقل ۲۰ و حداکثر ۲۵ درجه سانتی گراد باشد .
  - وجود دماسنج با کارکرد صحیح در فضای بازی کودکان الزامی است
  - فضای ورود و خروج و رفت و آمد کودکان باید فاقد وسایل اضافی و موانع رفت و آمد و تجهیزات خطرناک مانند دستگاه چمن زنی، ابزار آلات و ... باشد .
  - پله ها، رمپ ها، بالکن ها و ... الزاماً باید دارای حفاظ و موانع حفاظتی برای رفت و آمد و استفاده کودکان باشد .
  - سیم کشی ها، لوله کشی ها، وسایل الکتریکی و کلید و پریزها، لامپ ها و ... در فضای داخلی و بیرونی باید با رعایت کامل ایمنی انجام بگیرد و پریزها دارای حفاظ و در پوش یا قفل داخلی باشد .
  - تمام دیوارها در سالن بازی باید دارای پوشش مناسب و نرم و استاندارد و ضربه گیر حداقل به ارتفاع ۱ متر باشد .
  - سالن دارای سیستم تهویه مناسب، هوای مطبوع و بدون بوی ناخوشایند باشد .

- استفاده از هر گونه عطر، خوشبو کننده، حشره کش در زمان حضور کودکان در باشگاه ممنوع است.
- نظافت باشگاه باید به صورت روزانه و مرتب انجام شود.
- تمامی سطوح های زباله سر پوش دار، ضد رنگ و قابل شست و شو و مجهز به کیسه زباله باشد.
- جعبه کمک های اولیه دارای چسب، باند، گاز استریل، تب سنج، پنبه، دستکش یکبار مصرف، سرم شست و شو با تاریخ مصرف معتبر در فضای اداری و سالن بازی به طور جداگانه وجود داشته باشد.
- جعبه کمک های اولیه در محل مناسب و دور از دسترس کودکان نصب شود.
- مربی و مدیر الزاماً در زمینه اورژانس کودکان، کمک های اولیه، تنفس مصنوعی، کمک های لازم هنگام حادثه باید دارای مدارک لازم از مراجع ذیصلاح باشند.
- کابل و سیم کشی برق در داخل داکت های ایمن قرارداد شده باشد.
- فیلمبرداری و گرفتن عکس بدون هماهنگی با مدیر و مربی و نشر تصاویر کودکان و مربیان بدون پوشش مناسب در فضای مجازی ممنوع است.
- پذیرش کودکان خاص برای شرکت در کلاس ها بر اساس معرفی نامه پزشک معتمد انجام پذیرد
- تکمیل فرم اطلاعات سلامت و سوابق بیماری کودک هنگام ثبت نام توسط والدین الزامی است
- اقدام جهت بیمه ورزشی کودکان از بدو ثبت نام الزامی است

موازین و استانداردهای برگزاری رویدادها و جشنواره های ورزشی کودکان:

- از برگزاری رویداد های رقابتی برای کودکان زیر ۷ سال تمام خودداری گردد برگزاری رویدادهای تفریحی بلامانع است
- گروه سنی ۲ تا ۷ سال تفکیک جنسیتی الزامی نیست
- تمام تجهیزات مورد استفاده کودکان می بایست ایمنی و استاندارد، سالم، فاقد زوایای تیز و برنده و تراشه و ترک خوردگی باشد
- تکمیل فرم اطلاعات سلامت و سوابق بیماری کودک و فرم رضایت نامه هنگام ثبت نام توسط والدین و یا سرپرستان قانونی الزامی است
- بیمه ورزشی و حوادث ورزشی: مستند به بخشنامه وزارت ورزش و جوانان، عضویت ورزشکاران، مربیان، داوران و دیگر دست اندرکاران ورزشی در کمیته خدمات درمانی فدراسیون پزشکی ورزشی الزامی بوده و بدیهی است در صورت عدم عضویت و عدم اعتبار کارت بیمه ورزشی، اجازه شرکت در مسابقات و دیگر رقابت های ورزشی را نخواهند داشت.

در رویدادها و جشنواره های ورزشی که امکان ثبت نام و کنترل کارت بیمه ورزشی شرکت کنندگان امکان پذیر نیست، پیشنهاد می گردد تمامی شرکت کنندگان و مجریان تحت پوشش بیمه حوادث قرار گیرند مکان ورزشی و محل برگزاری رویدادها و جشنواره ها: قبل از اجرای رویداد و جشنواره از محل برگزاری بازدید به عمل آید و از دید خطرات و نایمن بودن بررسی گردد

مکان ورزشی باید دارای پروانه فعالیت معتبر باشد و از مکان ورزشی غیرفعال استفاده نشود، مکان ورزشی غیرفعال مکان ورزشی است که فرآیند ساخت و ساز آن تمام شده و به دلایل مختلف از جمله نداشتن برخی از مجوزهای لازم؛ عدم استفاده یا عدم وجود متقاضی بهره بردار در بخش خصوصی یا دولتی؛ بازسازی؛ تعمیرات و یا توسعه عمرانی، فعالیت ورزشی در آن انجام نمی شود.

• نزدیکترین مراکز درمانی به مکان ورزشی و محل برگزاری رویداد و جشنواره شناسایی و هماهنگی گردد و مشخصات آن در محل برگزاری نصب گردد

• حداقل استانداردهای ایمنی و بهداشتی در محل برگزاری رویداد و جشنواره موجود و قابل استفاده باشد

• تجهیزات و ادوات ورزشی: تجهیزات ورزشی عمومی ترجیحا ایرانی (در جهت حمایت از تولیدکنندگان و سازندگان تجهیزات ورزشی) و دارای استاندارد، ایمنی و ضوابط فنی مربوط به رشته ورزشی باشد

قبل از استفاده از تجهیزات و ادوات ورزشی مورد بازدید و بازرسی قرارگیرد

از حضور ورزشکاران بدون تجهیزات ایمنی و با وسایل ورزشی غیر استاندارد و نایمن جلوگیری شود

• حضور پزشک ورزشی و آمبولانس: حضور پزشک ورزشی آشنا با طب ورزشی در تمامی رویدادها و جشنواره ها الزامی است

وجود حداقل تجهیزات پزشکی و جعبه کمک های اولیه و آمبولانس

تلفن های ضروری مانند (اورژانس) ۱۱۵ (آتش نشانی) ۱۲۵ (پلیس) ۱۱۰ در تابلو اعلانات نصب گردد

• مربیان و داوران: مربیان و داوران می بایست دارای گواهی نامه رسمی و معتبر باشند

• خبرنگاران و عکاسان ورزشی: صدور کارت تردد برای تمامی عوامل

تدارک جایگاه ویژه برای خبرنگاران و عکاسان ورزشی و عوامل مربوطه

جانمایی ایمن خبرنگاران و عکاسان ورزشی در محل برگزاری

• تماشاگران ورزشی: از پذیرش تماشاگران بیشتر از ظرفیت تماشاگران اماکن ورزشی خودداری گردد

از جمله حقوق اولیه تماشاگران ورزشی دسترسی به سرویس بهداشتی می باشد

سیستم گرمایشی و سرمایشی استاندارد در مکان ورزشی برای تماشاگران وجود داشته باشد

قبل از حضور تماشاگران از محل بازدید و بررسی گردد تا مبادا وجود سنگ و اجسام خطرناک فرصتی برای سو استفاده تماشاگرنماهای ورزشی گردد

جانمایی محل ویژه معلولان، قهرمانان و پیشکسوتان ورزشی

• قراردادهای ورزشی: در قراردادهای ورزشی ملاحظات قانونی رعایت شود و تضمینات متناسب از طرف قرارداد اخذ گردد، ترجیحا در تنظیم قراردادهای ورزشی از خدمات حقوقدان ورزشی استفاده گردد

• داوطلب ورزشی: داوطلب ورزشی فردی است که با اختیار کامل بدون توقع مزد و پاداش در رویدادهای ورزشی همکاری می نماید

سوابق و مدارک داوطلبین ورزشی بررسی گردد

داوطلب ورزشی فرم مربوطه را تکمیل و امضاء نمایند

• در تمامی رویدادها به ویژه رویدادهای مجازی و دوره های آموزشی، حفظ حقوق مالکیت معنوی الزامی است

• اطلاع رسانی و نصب هشدارهای ایمنی در محل برگزاری صورت پذیرد

• حداقل ۲ کپسول آتش نشانی در محل برگزاری تامین گردد و دارای شارژ و اعتبار باشد (طریقه استفاده از کپسول به طور واضح در کنار آن نصب شود)

• وسایل گرمایشی در مکانی مناسب و دور از وسایل قابل اشتعال قرار گرفته باشد

• کابل و سیم کشی برق در داخل داکت های ایمن قرارداد شده باشد

• در زمان ازدحام جمعیت، عوامل اجرایی شرایط را مدیریت و کنترل نمایند به ویژه در زمان ورود و خروج جمعیت از مکان ورزشی

• ملاحظات مربوط به محیط زیست جانوران و خطرات آنها در رویدادهای فضای باز و طبیعی مدنظر قرار گیرد

• تشویق و حمایت از مسئولیت پذیری در قبال محیط زیست مورد توجه قرار گیرد

• اصل شفافیت مالی، بیطرفی و عدالت در اجرای وظایف و اختیارات رعایت گردد

• تدابیر لازم برای مقابله با فساد، زورافزایی (دوپینگ) و تبعیض، نژادپرستی و خشونت در ورزش اتخاذ گردد

مورد اخیر از مفاد اساسنامه فدراسیون های ورزشی (۱۰) استخراج شده است که در این خصوص مروری بر مهمترین پرونده های دیوان بین المللی حکمیت در ورزش با محوریت فساد در ورزش کودکان خواهیم پرداخت:

• کرام الدین کریم رئیس فدراسیون فوتبال افغانستان طی سال های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۸ پنج فوتبالیست دختر را مورد تجاوز و آزار و اذیت جنسی قرار داده است. کرام الدین کریم توسط کمیته اخلاقی فیفا از تمام فعالیت های مربوط به فوتبال در سطح ملی و بین المللی مادام العمر محروم گردید علاوه بر این، جریمه نقدی به مبلغ یک میلیون فرانک سوئیس نیز به کرام الدین کریم اعمال شده است.

کرام الدین کریم نسبت به این تصمیم در دادگاه حکمیت ورزش اعتراض می نماید دادگاه حکمیت ورزش، محرومیت مادام العمر کرام الدین کریم، رئیس پیشین فدراسیون فوتبال افغانستان از حضور در تمامی فعالیت های مرتبط با فوتبال را تایید کرده است.

دادگاه حکمیت ورزش با صدور حکمی گفته است که آقای کریم "حقوق اساسی بشری را نقض کرده و متانت و سلامت روانی و فیزیکی زنان جوان بازیکن را صدمه رسانده است در اعلامیه آمده است: "او با اعمال هولناک خود نه تنها حرفه آنان (زنان فوتبالیست) را برباد داده بلکه زندگی آنان را به شدت خراب کرده است."

پیش از این فدراسیون بین المللی فوتبال، دبیرکل پیشین فدراسیون فوتبال افغانستان را به دلیل شکایات مربوط به آزار جنسی بازیکنان تیم ملی فوتبال زنان این کشور از حضور در تمامی فعالیت های مرتبط با فوتبال برای پنج سال محروم کرد.

• کمیته اخلاق ژان بارت، رئیس فدراسیون فوتبال هائیتی را به اتهام سوءاستفاده جنسی از بازیکنان تیم ملی فوتبال بانوان کشورش مادام العمر محروم کرد.

در میان قربانیان جنسی رئیس فدراسیون فوتبال هائیتی دختران کم سن و سال هم قرار داشتند. ژان بارت علاوه بر محرومیت مادام العمر به پرداخت جریمه یک میلیون فرانک سوئیس محکوم شد. ژان بارت از سال ۲۰۰۰ میلادی ریاست فدراسیون فوتبال هائیتی را بر عهده داشت نتیجه گیری:

ورزش و بازی از جمله حقوق اولیه کودکان می باشد از این رو آگاهی از قوانین و مقررات این حوزه و آشنایی مدیران و مربیان ورزش کودکان به آموزه های حقوق ورزشی می تواند در پیشگیری از تخلف ها و بروز حوادث ورزشی، کمک به برقراری و حفظ نظم و انضباط در فعالیت های ورزشی کودکان، حمایت و صیانت از کودکان ورزشکار، مربیان، مدیران و فعالان این حوزه، کمک به فراهم شدن محیطی مناسب و امن برای ورزش کودکان و جلب هرچه بیشتر اعتماد خانواده ها به محیط های ورزشی، موثر واقع گردد، این مهم محقق نخواهد شد مگر:

- با آگاهی بخشی و اطلاع رسانی در حوزه حقوق ورزش کودکان
- بهره گیری از علم حقوق ورزشی در جهت پیشگیری از وقوع حادثه و جرم در ورزش کودکان

- تدوین و تصویب قوانین و مقررات حوزه ورزش کودکان (بررسی اسناد و مقررات مرتبط با کودکان به وضوح خلاء و کمبود قوانین در حوزه ورزش کودکان را نشان می دهد)

پیامبر صلی الله علیه و آله:

"حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ... أَنْ يُعَلِّمَهُ السَّبَّاحَةَ"

حق فرزند بر پدرش این است که... به او شنا کردن بیاموزد (میزان الحکمه، ح ۲۴۳۴)

منابع:

- ابن قدامه، ع. المغنی، انتشارات دار عالم الکتب، ۱۴۱۷ هجری قمری.
- اساسنامه فدراسیون-های ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران، روزنامه رسمی، ۱۴۰۰.
- اکبری، ح. اعلامیه جهانی حقوق بشر، انتشارات ترفند، ۱۳۹۹.
- بابک، پ. نگاهی به کنوانسیون حقوق کودک و مباحثی پیرامون آن، رواق اندیشه شماره ۲۸. ۱۳۸۳.
- تعاریف و مفاهیم استاندارد وزارت ورزش و جوانان، مرکز آمار ایران، ۱۳۹۶.
- جیمز اسون و دیگران، "کودکان قبل از بازیکنان: خطرات فعلی و برنامه های تحقیقاتی آینده، گزارش به سفارش یونیسف انگلستان (۲۰۲۰)، ترجمه طه رزم آرا
- شکیبا، س. خانواده و جامعه و بررسی اعلامیه جهانی حقوق کودک، انتشارات نگاه بینه، ۱۳۹۰.
- محمودلی، ا. افشار، م. منظمی، ه. کودک از نگاه قانون، سالمند از نگاه قانون، انتشارات میعاد اندیشه، ۱۳۹۹.
- محمودلی، ا. شمس، م. ورزش از نگاه قانون با نگرش بر عدالت ترمیمی و مجازات جایگزین حبس، انتشارات میعاد اندیشه، ۱۳۹۹.
- مقدس اردبیلی، ا. مجمع الفائده و البرهان فی شرح ارشاد الازهان، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۷۹.